

Evropski trg

V juliju se je vrnil z enomesečnega potovanja po zapadno evropskih državah tovariš dr. Reicher, ki zastopa našo tovarno pri inozemskih kupcih. Ugotovil je, da je posebno v Angliji, kjer je svetovno tržišče za galanterijo, naša proizvodnja že kar dobro vpeljana.

Naši izdelki se uveljavljajo dobro. Mnogo večje je povpraševanje kot pa naša proizvodna zmogljivost. S sličnimi izdelki, kot so naši, prihaja na angleški trg tudi švedska, nemška in delno tudi češka industrija. Švedi izvozijo samo v Anglijo približno 20-krat več kakor mi, Nemci pa približno prav toliko. Vendar se kljub naraščajoči proizvodnji v teh državah ni bati, da bi jugoslovanska lesna industrija ostala brez naročil. Nasprotno, situacija je tako ugodna, da zaradi velikih naročil Anglije in Holandije v Ameriko ne moremo več prodajati, ker nimamo zadostne kapacitete.

Naša produkcija ima nekatere pomanjkljivosti. Če bi te odpravili, bi lahko dosegli boljše cene in večja stalna naročila. Te pomanjkljivosti so naslednje:

a) pakiramo preslabo in pomanjkljivo, zaradi česar prihajajo naši izdelki na tržišče mnogokrat poškodovani;

b) našim izdelkom manjka včasih preciznosti v merah — pa tudi kake grčave in gnile reči radi pošiljamo;

c) ne držimo se dobavnih rokov. Če rečemo, da bomo poslali n. pr. 100 tisoč obešalnikov v roku enega meseca, jih navadno pošljemo v dveh mesecih;

d) naša produkcija je premajhna, zaradi česar ne moremo zaključiti večjih naročil. Mi n. pr. nimamo pojma o velikosti svetovnega trga. Če pravimo, da naša tovarna izdela letno 1.200.000 obešalnikov ene vrste, se tej veliki količini samo čudimo. V resnici pa to na svetovnem trgu ne predstavlja dosti. So trgovci, ki sploh nočejo zaklju-

čiti pogodbe, če jim producent ne more mesečno poslati vsaj pol milijona obešalnikov ali kakih drugih artiklov.

Na splošno je dr. Reicher ugotovil, da lahko vse te pomanjkljivosti z malo večjo pazljivostjo odstranimo. Dosegel je tudi 5% zvišanje cen vsem našim izdelkom. Z nekaterimi londonskimi trgovci se je tudi dogovoril, da pridejo v avgustu v našo državo ter si bodo ob tej priliki ogledali tudi našo tovarno.

Situacija je v pogledu prodaje v inozemstvo v našem podjetju danes taka, da nas naročila preplavljajo in ne moremo doseči točnih dobavnih rokov. V nekaterih artiklih smo tudi za ves mesec v zaostanku. Zaradi tega bomo morali povečati strojni park in izboljšati sistem dela, da bo produkcija večja. V avgustu bi morali n. pr. dobaviti 30.000 komadov televizijskih stolov za Anglijo in Ameriko, dobavili pa smo jih le kakih 22.000 komadov.

V avgustu ali septembru odpotuje v zapadne države nekaj predstavnikov naših večjih proizvodnih podjetij, iz našega podjetja direktor Petkovšek, ki bodo navezali tesnejše trgovske stike z angleškimi tržišči, obenem pa v Nemčiji, Holandiji, Belgiji in Švedski proučili sistem organizacije njihovih tovarn in tržišč.

Z dobro organizacijo proizvodnje, trgovskimi zvezami in solidnim poslovanjem, lahko samo slovenska galanterijska proizvodnja poveča v nekaj letih izvoz od dosedanjih 800 milijonov deviznih dinarjev na dve milijardi deviznih dinarjev. Ko bomo to dosegli, bo v našem lesnem gospodarstvu napravljen velik korak naprej, saj potem ne bo več potrebno izvažati desk, temveč bomo za gotove izdelke dobili mnogo več deviz, s katerimi bomo v inozemstvu lahko kupovali to, kar v naši državi manjka.

Delno zvišanje plač

Delavski svet je na svojem zasedanju dne 27. julija t. l. ugotavljal situacijo, kako živijo delavci in delavke, predvsem tisti, ki so prišli v tovarno iz drugih krajev. Ugotovil je, da tisti z nizkimi plačnimi postavkami zelo težko izhajajo, predvsem zato, ker je hrana v gostilnah in tudi privatno soraz-

sedanje najnižje plačne postavke na uro v višini merno zelo draga. Zaradi tega je sklenil, da se do 28 in 29 dinarjev odpravijo ter je odslej naprej najnižja urna plača din 30.

Na ta način je bila povečana plača skoro 70 delavcem in delavkam.

Delavski svet je povišal plače tudi nekaterim uslužbencem, predvsem tehničnemu osebju, t. j. mojstrom. S tem, da smo prišli do tega, da počasi izboljšujemo zasluzke, smo dokazali, da smo s svojim delom že toliko utrdili naše podjetje, da imamo lahko približno tako visoke prejemke kot ostala podjetja lesne industrije v Sloveniji. Po tem povišanju potrebuje podjetje mesečno 5,5 milijonov din. za izplačilo plač. Kar lep denar za Logatec.

Na tem zasedanju je delavski svet tudi proučil situacijo v gradnjah. Potrdil je glavni načrt tovar-

ne in dal nekatere smernice za nadaljnje planiranje gradenj in razvoj našega podjetja. Na splošno so se vsi člani strinjali s tem, da se končajo v letošnjem letu trije objekti, prihodnje leto pa se gradnja omeji na minimum, povečala pa se bo nabava novih strojev.

Šele nato se bodo dogradili ostali objekti, ki bodo takoj opremljeni s stroji. Na ta način bomo dosegli, da se bo kader mojstrov in delavcem izvežbal in začel s povprečno produkcijo strokovno pripravljen.

Čudno se sliši ...

da bo naša tovarna čez nekaj let porabila več drv kot jih porabi ves Logatec v dveh ali treh letih. Resnica je namreč, da v naši državi najboljši bukov les pokurimo v pečeh. Drva se običajno izdelujejo iz mladega lesa, ki je zdrav in nima srca. V deske se pa režejo največkrat debeli hlodi, ki imajo pri izdelavi stolov in galanterije najmanj 30% odpadka.

Če pogledamo, kaj naredimo iz desk, predno gredo na rezkalne stroje in druge obdelovalne stroje, vidimo, da jih zrežemo na kanteljne 1.5 cm × 1.5 cm, 2 × 2 cm, 3 × 3 cm, mnogo na 4 × 4 cm pa tudi na 5 × 5 cm debeline in v vseh dolžinah od 30 cm pa največ do 80 cm.

Pri tem se lahko vprašamo, čemu to delamo iz desk, ki nas stanejo 16.000 dinarjev kubični meter! Zato, ker doslej drugače pri nas nismo delali in smo tako navajeni. Toda, če vzamemo kolikor toliko gladko klaftsko bukovo poleno, ki je trikotne ali drugačne oblike, dobimo naslednji račun:

za kubični meter lepih drv bomo plačali največ 3.500 dinarjev. Ta »drva«, oziroma polena bomo na posebnih cirkularnih ali tračnih žagah s specialnimi podajali zrezali podolž v kantele ali letve tistih dimenzij, ki jih potrebujemo za nadaljnje delo. Pri tem bo odpadlo 50% lesa v prava drva, ostalih 50% pa bodo kantli. Po preprostem računu nas bo 1 m³ teh kantlov veljal 7.000 dinarjev. Stal nas pa bo seveda tudi razrez v kantele, ki se računa največ 1.500 do 2.000 din za 1 m³ kantlov. Torej moramo ceni 7.000 din prišteti 2.000 din in dobimo na ta način, da nas bo stal kubični meter kantlov 9.000 dinarjev! Danes nas pa stane kubični meter desk 16.000.— dinarjev, razrez v kantele pa še 500 din. En kubični meter kantlov nas torej stane 16.500.— din, ne računajoč, da nam pri slabih deskah gre še najmanj 20% lesa v odpadke — pri dobrih pa 10%. Torej nas stane danes 1 m³ kantlov v najboljšem primeru 18.500.— dinarjev!

Kantli iz tistih drv, ki jih danes kurimo v pečeh, pa nas bodo stali 9.000 din. Vidimo torej, kaj nam pokaže ta čuden račun, ki pa ni prav nič čuden in smešen, če ga temeljito proučimo. Ima le ta rezultat, da nas bo surovina stala polovico manj kot dosedaj, dobiček bo lahko večji ali pa cena izdelkom nižja.

Ker bo naša dograjena tovarna imela kapaciteto predelave kakih 5.000 m³ bukovine, naše podjetje ne bo v zadregi, temveč bo prav lahko dobi-

valo svojo osnovno surovino. Zaradi tega danes ne gledamo s strahom okrog sebe, če bo za nas dovolj hlodov. Za nas je lesa dovolj, pa ne samo za nas, temveč tudi za vse ostale slične industrije v Sloveniji.

Če nam bo v kratkem času uspelo priti do potrebnega prostora za predelavo cepanic ter do novih strojev, in kar je najvažnejše, do splaniranega prostora, kamor bomo lahko cepanice vskladiščevali, bomo v kratkem času povečali rentabiliteto podjetja, iz lesa za kurivo izdelovali dobre izdelke za izvoz, obenem pa čuvali naše gozdno bogastvo.

Morda nam danes marsikdo tega ne bo verjel ter bo nejeverno zmajeval z glavo, toda spomnimo se na besede naših strokovnjakov, ki so že mnogokrat v časopisih opozarjali na škodo, ki nastaja zaradi prevelike uporabe lesa za kurjavo, in to takega, ki je najboljša surovina za našo industrijo. Eden izmed teh lesov so bukova polena!

P. A.

V juliju 31 milijonov

Počasi toda od meseca do meseca se večja produkcija in večja odprema naših izdelkov. V juniju smo dosegli 29.5 milijona din realizacije, v juliju pa smo prišli že na 31 milijonov dinarjev.

Od 31 milijonov dinarjev odpremljenega blaga je šlo v izvoz za 25 milijonov dinarjev. Od začetka leta do 1. avgusta smo odpremili izdelkov za 185 milijonov dinarjev. Po vseh izgledih bo znašala v lefošnjem letu odprema 360 milijonov dinarjev, planirali pa smo 300 milijonov dinarjev, tako da bomo za lepo število milijonov preseglji naš plan.

Dvig proizvodnje se pa pozna tudi na finančno stanje podjetja, ki se izboljšuje tako, da kaže da bo že v prvem polletju mnogo boljši obračun in večji dobiček, kakor smo pa imeli v prvih treh mesecih.

Z dosedanjimi našimi napravami v tovarni ter z približno istim številom delavstva je možno doseči 33-35 milijonov mesečne odpreme izdelkov. Upamo, da bomo do konca leta prišli na to številko. S povečanjem strojnih naprav in delno razširitvijo mizarškega oddelka ter stolarne se pa bo možnost večje produkcije in odpreme dvignila v prihodnjem letu na 40 milijonov mesečno ali 480 milijonov letno.

Strojna obdelava mora biti čista in točna

Daleč za nami so tisti časi, ko se je človek zadovoljil s tem, da mu je stroj opravil samo najtežji del posla. Dokler so ti nazori prevladovali, je bil napredek počasen. Po vsem svetu si danes prizadevajo, da stroj napravi vse, ročni obdelavi pa naj ostane čim manj, najbolje nič. Tisti narodi, ki v tem stremljenju bolje uspevajo, bodo bolj živi, bolj bodo očuvali svojo moč, več bodo zaslužili in lahko bodo tudi več trošili. Seveda potem ne ostajajo pri strojih starih sistemov, stroje razvijajo, vse bolj jih prilagujejo posameznim nalogam. Izgleda, da se s stroji dogaja isto, kar se dogaja z ljudmi: univerzalnih ljudi je vedno manj, specialistov vedno več.

To stanje se vidno odraža v mnogih inozemskih strokovnih časopisih, kateri v ničemer več ne sličijo časopisom, ki so izhajali pred več desetletji. V mnogih strokovnih listih industrijskih držav zamenjamo člankov, ki bi nas zanimali. Tam je vse drugače; sodelavci časopisov so sami inženirji ali direktorji mizarstva, bavijo se samo s štoparicami, stopinjami, temperaturami, tlakom in sličnimi rečmi, a vse to v neskončnih decimalkah, s katerimi prihajajo do zaključkov, ki so nam tuji in nepoznani. Človek potrebuje mnogo časa in potrpljenja, da se v tem do neke mere znajde in spozna ter ugotovi, da se pri vsem tem vseeno govori o — lesni industriji.

Posledica vsega tega je cepljenje poedinih nalog na specialiste in specialne stroje, dirigrane iz središča, oziroma možgan podjetja, ki edino ve, kaj vse bo iz tega nastalo kot končni rezultat. Pa če bi se mi z našim, od lepila in ne vem česa še, umazanim metrom postavili ob tistega inozemskega kolega, bi komaj našli kakšno zunanjo ali notranjo sorodnost — toliko se je pri njih spremenilo.

Opazujoč vse to, postane človeku neprijetno, zdi se mu, da je odrezan, do neke mere tudi ponižan zaradi svoje očitne manjvrednosti. Zaradi tega hoče na vsak način, da bi tudi mi to dosegli in preseglji.

Prav tu pa ne moremo preskakovati poedinih faz razvoja, ravno začetno fazo moramo obvladati temeljito. Mi pa se nahajamo še vedno v tej začetni fazi. Zgrešeno je mišljenje, da lahko za naše mizarke stroje postavljamo nestrokovne ljudi, ker danes povsod tako delajo. To se lahko dogaja samo tam, kjer je prva faza uspešno obvladana, kjer so že davno prešli na specializacijo in specialne stroje, kjer zaradi delitve dela zares vsak poedinec opravlja samo eno delovno fazo in kjer je potrebno, da se samo ta poedina delovna faza temeljito izvežba. Čolo oponašanje inozemstva je torej zgrešeno in nas ne vodi na cilj.

Po stanju, kakršno je v našem podjetju, je naša prva naloga, da stroje ki jih imamo, znamo iskristiti do skrajnih možnosti, da iz njih izvlečemo vse. Ko bomo to dosegli, lahko rečemo, da smo uspešno končali prvo razvojno fazo. Tedaj bo prišel čas, da bomo prešli na specialne stroje, da bomo k njim postavljali lahko nestrokovne ljudi, ki

jih bodo izvežbali in vodili tisti, ki so uspešno obvladali prvo, to je univerzalno fazo. V večji roki lahko stroj napravi vse. Ročno delo je povsod po svetu postalo luksuz in mora postati tudi pri nas, če hočemo, da obdržimo korak z drugimi naprednejšimi narodi.

Prvi pogoj za uspešno obvladovanje faze je, da nam stroji delajo čisto. Dokler se po strojnem delu mora še ročno popravljanje, dotlej stroji niso niti do polovice izkoriščeni, dotlej so samo pomagачi, in to slabi. Čistega dela pa ne bomo dosegli, dokler so naše strojne delavnice zavite v oblake prahu, dokler je v njih bivanje za človeka muka. Odvod smeti in prahu je prvi pogoj.

Zato naj bo prva naloga našega kolektiva: eks-haustor! Niti dinarja za kakšno drugo reč, niti za nove stroje, dokler ni to napravljeno. Brez tega je nadaljni pravilni razvoj povsem nemogoč.

V naši tovarni se je marsikomu čudno zdelo zakaj izdelujemo toliko artiklov, zakaj se modeli na strojih menjajo dva do trikrat na dan. Prav zato, da so se naši ljudje strojem vsestransko privajali in se učili stroje dobro izkoriščati. Danes lahko ugotovimo, da končujemo to prvo fazo razvoja in da bomo v najkrajšem času prešli na dela, kjer bodo delovne faze povsem razdeljene po poedinih specialnih strojih in bodo izdelani komadi prihajali od strojev točno in precizno izdelani.

Dosedanje delo v naši tovarni je bila za nas vse težka, toda nujno potrebna šola.

Ribiški stol

Kaj zmoremo?

V mesecu juliju je blagajnik naše sindikalne podružnice nakazal 62.000 dinarjev poplavljenecem v Celju. Ta, na prvi videz skromni znesek, ki ga je sindikat v gotovini zbral med našimi delavci, predstavlja nekaj, zaradi česar smo lahko zelo veseli: močno zavest naših delovnih ljudi, ki so v tem primeru brez vsakega vpliva uprave podjetja ali drugih oblasti in političnih forumov prostovoljno žrtvovali del svojih dohodkov v pomoč drugim.

Kar poglejmo: darovalo je 480 delavcev in delavk izmed 510, kolikor jih imamo. Kar jih je v času zbiranja bilo nekaj na dopustu, nekaj na bolovanju, lahko rečemo, da so dali skoro vsi, razen dveh treh izjem. Vsak delavec je dal povprečno 128 dinarjev prostovoljnega prispevka. Ta znesek je majhen, toda če vzamemo njegovo povprečno plačo 7.000 dinarjev na mesec, pri kateri vemo, da mora stiskati, da se lahko preživi, vidimo, da zanj predstavlja 128 dinarjev veliko žrtev, ki jo zmoro samo človek, ki veruje v našo stvarnost ter sočustvuje z ljudmi, ki jih je prizadela nesreča. Lažje je darovati na način, da se dela v tovarni kako uro več, toda težko je dati denar iz žepa. Prav zato je ta akcija, ki jo je izvršil odbor sindikata, pomebna. To dokazuje, da se naš kolektiv počasi a vztrajno spreminja v zavedne delavce, ki vedo, da je od njih odvisna lepša bodočnost naše

zemlje ter jih vsaka nesreča, ki naše napredovanje zavrne, iskreno zaboli.

Drug lep uspeh naših delovnih ljudi je ta, da so masovno sodelovali s svojim delom pri organizaciji in izvedbi tombole in veselice, ki jo je v korist »Partizana« organiziral krajevni sindikalni svet. Poleg 240 dobitkov, ki so jih darovali člani našega kolektiva, je na sami prireditvi sodelovalo 84 naših ljudi! Dobitki, ki smo jih dali v vrednosti preko 200.000 din, in nešteto ur prostovoljnega dela pred prireditvijo in med samo prireditvijo, zgovorno pričča, da naši ljudje radi žrtvujejo, če vedo, da gre njihov trud za dobro stvar.

V resnici tako lepo organizirane prireditve, na kateri je bilo 5000 ljudi, Logatec še ni doživel. Verjetno jo tudi ne bi doživel, če ne bi imeli takih ljudi, kot jih imamo v našem kolektivu. Organizacija je bila dobro izvedena in moramo reči, da so 100% pomagali k njeni izvedbi tudi vsi ostali kolektivi logaških podjetij. To je bila prva prireditve po vojni. Bilo je le nekaj pomanjkljivosti, predvsem v preskrbi (to pa zaradi tega, ker nismo računali na tako veliko udeležbo), kar pa bomo prihodnje leto izboljšali. Tombola sindikata bo od slej vsako leto.

Dobiček tombole v višini 520.000 dinarjev pa predstavlja temeljni kamen za dom »Partizana«, ki so ga naši delavci položili v korist skupnosti.

S skupščine zavoda za socialno zavarovanje za mesto in okolico z dne 20. VII. 1954

Ambulanta: Stanje ambulate v Logatcu je zadovoljivo, ni pa dobro v Hotederšici. Na splošno lahko rečemo, da so preobremenjene. V letu 1953. je bilo v Logatcu pregledanih 11.544 bolnikov zavarovancev ali povprečno 962 na mesec. V letošnjem letu pa je bilo pregledanih do 30. marca t. l. 4520 ali povprečno 1.130 ljudi na mesec ali povprečno 7 ljudi na 1 uro. Zvišanje pregledov je pripisovati delno zvišanemu številu zavarovancev, delno pa zaradi dejstev, da se za vsako najmanjše nerazpoloženje zavarovanci zatekajo k zdravniku.

Na področju mesta Ljubljane in okolice je bilo do 31. maja 1954 pregledanih pri specialistih 58.654 bolnikov več kakor v istem razdobju lanskega leta. Tudi zavod za socialno zavarovanje je izplačal 5.472.130 dinarjev več kakor lani v istem razdobju.

Nezgode v obratih: Število obratnih nezgod je previsoko. V letu 1953 je bilo na področju Ljubljane okolica 3.433 obratnih nezgod, med temi 7 smrtnih in 3 težje nezgode s trajnimi poškodbami. Zaradi tega je bila izguba na zaslužku, hranarini in narodnem dohodku 217.826.000 dinarjev.

Iz navedenega sledi, da je nujno potrebno zvišati število obratnih ambulanz z lastnim zdravnikom. Več manjših podjetij naj skupaj organizira obratne ambulante n. pr. Lesna industrija Podpeč in Kombinat Logatec. To podjetje naj bi preskrbelo primerne ambulanzne prostore in namestilo zdravnika. Obratni zdravnik naj bi imel naslednje dolžnosti:

1. redne preglede in zdravljenje ljudi v podjetju,
2. obvezne preglede ob vstopu in izstopu iz službe,
3. vodstvo evidence delanezmožnih,
4. higiensko zaščito dela v podjetju, prvo pomoč itd.

Z navedenimi ukrepi bi znatno znižali število obratnih nezgod in znižali stalež bolnikov.

Zobna ambulanta: V Logatcu smo imeli zobno ambulanto, ki je pa sedaj ni. Zavod smatra, da so pri nas na razpolago ambulanzni prostori in stanovanje za zdravnika odnosno dentista. Svet za zdravstvo pri okraju išče primerne osebe za zobno ambulanto. Za zdravljenje zob je zavod plačal v prvem polletju t. l. preko 33.5 milijonov dinarjev. Za zobna dela iz zlata je bilo ob koncu maja porabljenega 4 kg 52 dkg in 443 gr zlata in to za 82 delavcev, 187 nameščencev, 5 upokojencev in 65 svojcev od zavarovancev.

Uporaba zdravil: V letu 1953 je imela lekarna v Logatcu 2.772.309 dinarjev prometa, letos v prvem polletju pa 1.288.471 dinarjev. Povprečna cena recepta pa je bila 162.27 dinarjev.

Dogodi se, da ambulanzni zdravniki predpisujejo zdravila, ki se smejo uporabljati samo na kliniki. Tako je neki zdravnik predpisal zdravilo za vrednost preko 30.000 dinarjev.

Pri izdaji zdravil znatno bremeni zavod za zavarovanje ne vračanje steklenic. Povprečna cena steklenici je 30 dinarjev. Dogaja se tudi, da predpisana zdravila zavarovanec-bolnik ne uživa ampak jih kratko malo s steklenico vred vrže proč.

Dogodilo se je tudi, da je zavarovanec-bolnik dobil zdravila, oddal pa jih je prijatelju, ki ni zavarovan.

Ako bi računali pri 1000 izdanih receptih ca. 2/3 steklenic s povprečno ceno din 30, bi zavod pri vračanju steklenic prihranil ogromne vsote.

Za prevoze zavarovancev je Zavod v prvem polletju izplačal din 8,789.622. Ugotovilo se je, da se tudi pri zdravstveni službi vrše zlorabe, katerim se je mogoče ogniti samo na ta način, da so vsi zavarovanci disciplinirani in zavedni. Štravs

Čudež v Logatcu

Naj vam takoj povem, da sem star znanec in prijatelj Logačanov, pa me zanima, kako se kaj imajo. Nekega dne sem jo mahnil proti postaji, da si ogledam novo zgrajeno tovarno.

Pridem do tovarne, povprašam starejšega možaka, mislil sem si: »Tole je pa sigurno šribar«, kot smo včasih rekli, če bi si lahko ogledal tovarno. »O, seveda lahko, če vas zanima. No, saj sta tamle tovariš direktor in Janez. Upam, da vam bosta rade volje razkazala vse, kar vas zanima.« Ta dva sta moji prošnji rada ustregla in mi razkazala razne oddelke v tovarni. Presenečen sem bil nad nekaterimi, zares lepo urejenimi delavnicami. Ko pa mi je tovariš direktor povedal, s kakšnimi in kolikimi problemi se mora kolektiv boriti, je bilo moje presenečenje še večje, kajti toliko zaprek lahko prebrede samo kolektiv, ki je zaveden, borben, ki se zaveda, da bo imela od njegovega napora korist skupnost in seveda tudi sam.

Po pripovedovanju tovariša direktorja bo razvoj tovarne trajal še nekaj let. Povedal mi je tudi, da je kolektiv sklenil svoje načrte izpeljati do kraja, tako da bodo Logačani lahko ponosni na delo svojih rok. Rad sem mu verjel, saj se že iz dosedanjega njihovega dela vidi, da niso omahljivci, ki vržejo puško v koruzo pred vsako zapreko. Lepo sem se zahvalil za naklonjenost in odšel proti kolodvoru, spotoma pa premišljal: »Čudež, v tako kratkem času pa iz male žage zraste tovarna. Koristno bi bilo, če bi se tudi v krajih, ki so danes še pasivni in morajo danes ljudje drugam hoditi na delo, gradili podobne čudeže.«

Sonce se je bližalo najvišji točki na nebu, želodec se mi je že pričel oglašati, zato sem krenil h »Krištofu«. Vljudni natakariči sem naročil naj mi prinese nekaj za pod zob in dva dečka črnine. Ker niso imeli drugega, sem dobil kos sira (10 dkg) in vino. Lepo postrežen in za silo potolažen v želodcu, sem prosil za račun, ki se je glasil: 10 dkg sira 60 din, 2 kom kruha 10 din, 2 dcl vina 32 din, skupaj 102 din.

Po pravici povedano, ko sem slišal to številko, se mi je za trenutek stemnilo pred očmi, vtem pa sem videl delavca, ki mora nad tri ure pošteno delati, da si lahko privoščiti tako malico. Vsekakor je cena siru močno pretirana, saj sir v trgovini stane 280—350 dinarjev, pri »Krištofu« pa 600, torej 100% več. »Tudi to je čudež«, sem dejal sam pri sebi, »kako le morejo prodajati s 100% zašlužkom!«

Mislil, da bi bilo primerno, če bi Kombinat za svoje delavce odprl nekje v obratu ali pa v neposredni bližini, bife, kjer bi si delavci po solidnih cenah mogli privoščiti nekaj za pod zob, med prostim časom pa tudi prepotrebno razvedrilo in počitek.

L. T.

ZAHVALA

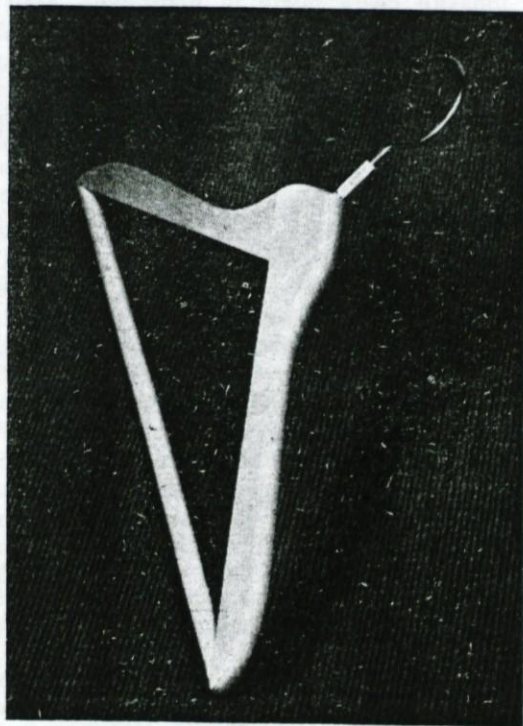
Krajevni sindikalni svet Logatec se zahvaljuje vsem podjetjem, organizacijam, ustanovam in privatnikom, kateri so ob priliki naše »Logaške tombole« s svojim prispevkom pomagali, da je prva povojna tombola v Logatcu bila izvedena tako bogato po vrednosti in številu dobitkov.

Obenem se zahvaljujemo tistim, kateri so pomagali pri organizaciji tombole in veselice, ter vsem ostalim, ki so s svojim delom pomagali na sam dan tombole.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Tajnik: Katalinić A.

Predsednik: Verbič L.

Obešalnik Tip 100 P

Iz uprave

Pretekli mesec nam je Sekretariat za gospodarstvo pri Izvršnem svetu LRS odobril načrte in gospodarske račune naših novih gradenj. Načrte je izdelalo podjetje Slovenija-projekt v Ljubljani, gospodarske račune pa tov. Petkovšek.

Na podlagi odobrenih računov, gradbenih načrtov in gradbenega dovoljenja, je Okrajni ljudski odbor Ljubljana okolica, ki z velikim zanimanjem zasleduje razvoj našega podjetja, nakazal tudi prvih 10 milijonov dinarjev investicijskega kredita, ki ga bomo uporabili za gradnje.

Zaradi pasivnosti idrijskega in tolminskega področja so strokovnjaki Izvršnega sveta LRS in OLO Tolmin za to, naj se zgradi dve novi tovarni, in sicer ena v Idriji, druga pa v bližini Tolmina. Ker imajo ta področja dovolj lesa, bodo to tovarne lesnih izdelkov.

Ker leži Idrija v bližini Logatca ter bo delno koristila les z istega področja kot Logatec, so zainteresirani krogi v Idriji predlagali, da se tovarna zgradi v okviru našega kombinata.

OLO Tolmin ima za gradnjo te tovarne na raz-

polago že 80 milijonov dinarjev. Ker bi bila gradnja take tovarne veliko delo, saj bi morala zaposlovati 300 ljudi, bo naš delavski svet o tem še sklepal. Medtem pa smo pričeli proučevati, kaj naj bi tovarna izdelovala, kakšna naj bi bila, koliko bi stala itd. Šele, ko bodo ti prvi proračuni pripravljene, bo naš delavski svet o tem razpravljal in sprejel sklep ali naj začne z izgradnjo take tovarne.

V zadnjem času so se vršili pogovori med predstavniki lesnega kombinata v Cerknici in našimi predstavniki. Poudarjala se je potreba po ustanovitvi šole za polkvalificirane in kvalificirane delavce v lesni industriji. Cerknica ima potrebo po kakih 30 izšolanih delavcih letno, naše podjetje pa prav toliko. Nastale bodo potrebe po kvalificiranih delavcih tudi v tolminskem in postonjskem okraju.

Sedaj se dela na proučevanju učnega programa in proračunu stroškov, ki bi nastali z ustanovitvijo take šole, vendar so se predstavniki že domenili, da je šola nujno potrebna in da naj bo ta šola v Logatcu.

Več zelenja Logatcu

Naš kraj je obdan z lepimi zelenimi gozdovi in travniki. Okolica je tako lepa, da je pred leti Logatec bil razglašen za letovišče in je vsako leto prišlo v ta kraj precejšnje število tujcev na oddih.

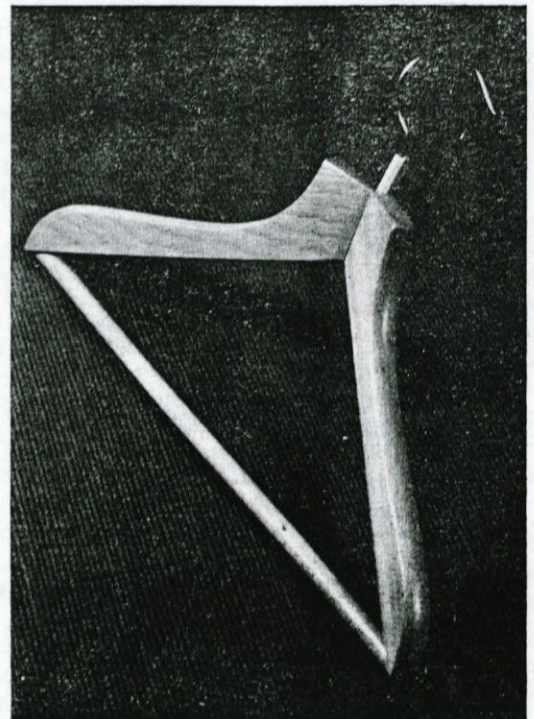
Izgleda pa, da se Logatec, ki ga imamo vsi radi, vsak dan bolj izpreminja iz prijetnega kraja v pušto vas. In res, kakor vidiš vse naokoli zelenje, so logaške ceste puste in neprijazne. Med vojno je izginilo še tistih nekaj drevesc in rož okrog spomenika žrtvam prve svetovne vojne. Zapuščen je prostor pred Škrljem, kot smetišče pa izgleda prostor od Pogorevca do dijaškega internata. Še več je takih prostorov, ki izgledajo kot s plevelom zarasla njiva ob novi betonski cesti.

Nimam namena govoriti, kje je grdo in kje je potrebna olepšava, povem le to, da vas, ki ne žrtvuje nekaj tisočakov za ureditev cvetličnih nasadov, ne zasadi nekaj grmičev in dreves, ne postavi tu in tam kake klopice za oddih, finančno ni nič na boljšem. Stroški za taka dela niso v korist samo tujcem, temveč tudi stalnim prebivalcem Logatca, posebno pa nam delavcem, ki osem ur dnevno delamo v prahu in ob ropotu strojev. Nič ni lepšega, kot lepa z rožami posejana gredica, cvetlični grm in klop za počitek. To spada tudi k naši življenjski potrebi. Vas ali mesto ni prijetno in lepo, če ima veliko zidanih in mogočnih stavb, temveč le tedaj, če vsak trenutek zagledaš cvetje in zelenje.

Menda ne bi bil noben občan proti, če bi pristopili k takemu delu. Morda bi kazalo najeti posebnega človeka, ki ima veselje do vrtnarjenja, ki bi pazil in urejal zelene nasade?

Občinski ljudski odbor je že sprejel na svoji zadnji seji sklep, da začne z delom za olepšanje

Logatca. Bojimo se le, da ta sklep ne bi zaspal. Priporočamo komunalni upravi, da posveti temu vprašanju vso pazljivost, kajti njeno prizadevanje, kakor tudi morebitne večje stroške, ki bodo s tem nastali, bo vsakdo, posebno pa naš delavec, pozdravil.

Obešalnik Tip 126 S

Še teh devet ...

I

Brez pozdrava se oglašam,
same čenče vam prinašam.
»Kdo verjel bi naši Mici
klepetavi tej devici!«

II

Po oddelkih križem kražem hodi,
vse ogleda, vse pohodi.
Oblečena po najnovejši modi,
mene, tebe, hudó sodi.

III

Zadnjič šla je skož' pol'tirno,
Čučo gledal Gelco mirno,
pa zavpije ti na glas,
da venčku je odpadel las.

IV

Duško modro se drži,
medtem pa »Osa« prihiči,
ustraši mojster se biriča
po mikrofonu govorečega deklča.

V

»En dan življenja«
prinaša dnevno sod solzá,
pesem polna hrepenjenja,
topijo Mickam se srca.

VI

V Črnomlju so bila dekleta
in fantov ostarelih pet.
Bila noč je kot zakleta,
tajal se v srčkiñ led.

VII

Nazaj prišli so vsi skesani,
dobri, slabi, zapeljani,
bilo pa hudega ni nič,
čenčal je le preljubi naš deklč.

VIII

Cuc gleda danes me debelo,
nekaj se v barvarni je zapelo,
ne svetijo se stolčki več rdeče,
oči dekleta včasih so boleče.

IX

Tako bi rad vam še povedal,
Micko, Tončka, Pepeta obral,
sem po oddelkih vseh pogledal
a na koncu sem le Janezek ostal.

»Kosa«

Kaj pa spomenik padlim borcem v Logatcu...?

Večkrat čitamo po časopisih, kako so v tej ali oni vasi odkrili spomenik padlim borcem, talcem in umrlim v internaciji. Celó v manjših vaseh kot je naš Logatec so izkazali čast padlim borcem s tem, da so jim postavili spominsko ploščo. Da, tudi v Logatcu bi že bil čas, da se spomnimo na to in da napravimo nekaj, kar bo dokazovalo še stoletja in stoletja, koliko žrtev fašističnega terorja je bilo v tej vasi. Upam, da so naši sinovi, hčere, očetje, bratje in sestre zaslužili, da se jih še vedno spominjamo, čeprav je že dolgo od tega, ko nam jih je morilčeva roka iztrgala iz naše srede.

Lepo bi bilo, da jim vsaj z tem majhnim priznanjem izrazimo hvaležnost za prelito kri, katero so dali za našo svobodo.

Kolikor mi je znano, se ta denar zbira že dolgo časa in večkrat sem že slišala govoriti ljudi »kdaj ga bodo postavili...? Vsaka vas ga že ima, a Logatec pa še ne...« Kje so vzroki?

Mislím, da so naše organizacije dovolj močne, da bi z združenimi močmi pripomogle k postavitvi spomenika, kajti s tem bi bila postavljena neizbrisna sled krvoločnega fašizma.

T. L.

Končno smo zadihali

Dolgo pričakovani ventilator je pričel delovati. Ozračje v brusilnici se je spremenilo tako, da se vsaj vidi po oddelku in lahko par ur v njem ostane. Glede ventilacije je bila naša tovarna menda na zadnjem mestu v Sloveniji. Sicer, tudi sedaj ni ventilacija dokončna in popolna ter se bo z razvojem tovarniških objektov morala še izpopolniti. Tudi izpeljava cevi bo šla kasneje v poseben zidan ali kovinski silos, kjer se bo zbirala žagovina in prah. Vendar smo že s sedanjim stanjem zadovoljni, ker je za 100% bolje kot poprej. Zanimivo je, da je potrebno za pogon ventilatorja, ki nima več kot 1 m premera, več konjskih sil kot za pogon enega polnojarmenika. Kar 33 konjskih sil ima pogonski motor. V strojni se bo priklop odvodnih cevi na ekshaustor nadaljeval, tako da bodo vsi stroji priključeni. Na ta način ne bo potrebno ročno odnašati žagovine in ostružkov iz prostora in bo ogromno prihranjenih delovnih ur. Po drugi strani pa se bo uredil v prostoru tudi promet s sličnimi stojali na dvigov, kot jih uporablja že stolarna, in kjer se tudi prihrani ogromno delovnih ur.

Tovarna se sicer počasi, a neprestano, tehnično izpopolnjuje. Največ izpopolnitev je v zadnjem me-

secu dobila stolarna, in sicer: brusilko kolutnico, Hempel avtomat in pokončno vrtalko. Sedaj dobi še namizni rezkar. Najmanjše izpopolnitve so na žagi in sušilnici, kjer bo treba tudi precej preurediti.

V vse prostore so bili napeljšani zvočniki. Kar prileže se malo glasbe v odmorih in pred delom. Težko je samo z izbiro plošč. Eni bi radi plesno, drugi narodno, tretji pa zamorsko glasbo. No, to izbiro smo prepustili našemu tovarišu Kasalu in tajniku, ki imata oba ogromno veselje do glasbe, posebno če se zraven še sama vrtita.

Logaška ...

Pri nas je precej pametnih ljudi. Takole za mizo pri litru vina, ali pa tri debele glave skupaj, pa ti take pogruntajo, da bi po njihovem bil Logatec in cela država že ena sama Amerika.

Včasih povedo nekaj bistrih tudi o naši tovarni. Eden pravi, da je prevelika, drugi, da je premajhna, tretji, da jo ni potreba, četrti, da se bo kmalu ustavila, peti bi pa tako pametno gospodril, da bi bila na tovarni že srebrna streha.

vanja do njih. Pa vendar smo napravili o teh malo evidence in smo ugotovili, da je vse res kar govorijo, kajti če bi ti ljudje to izvajali za splošno korist in tako javno z delom pokazali, kakor znajo to za svoje žepe in svoja udobna življenja, bi bilo pri nas kar lepo.

Pa ne samo tisti o katerih tako hudo mislimo, še celo naš Viktor, ki nam gradi tovarno, dvakrat več pove, kot naredi. Pravi, da bo vse tri stavbe, ki jih bo delal, končal oktobra, pa še prvo ni naredil, ki bi morala biti končana 1. avgusta. Če ga vprašaš, zakaj je v zamudi z delom, pa prekolne vse svetnike z »ala madona«, češ, da mu ovirajo delo.

Taki smo, pa se bomo že popravili, zato pa tudi napišemo »Logaško...«, da bi šla kakšna reč boljše in hitreje.

Zanimive številke

Medtem ko se iz Jugoslavije izvozi vsako leto najmanj rezanega in oblega lesa, se neprestano večja izvoz finalnih izdelkov. Največji porast izvoza imamo v galanteriji. Ker proizvaja naša tovarna ogromno galanterije, podajamo po navedbi Industrijske zbornice FLRJ podatke o izvozu galanterije iz FLRJ:

leta 1946 se je izvozilo 396 ton galanterije,
 leta 1949 se je izvozilo 215 ton galanterije,
 leta 1951 se je izvozilo 1747 ton galanterije,
 leta 1953 se je izvozilo 4061 ton galanterije,
 leta 1954 se je izvozilo 4600 ton galanterije.

Naša tovarna bo izvozila 1500 ton galanterije v letošnjem letu ali 30% vsega jugoslovanskega izvoza galanterije.

Pohištvo se izvozi iz države nekaj odstotkov manj, je pa v primeri z letom 1947, ko se ga je izvozilo le 16 ton, napram letošnjemu letu, ko se ga bo izvozilo že 4.500 ton, ogromen porast.

Prav nasprotno pa pada izvoz rezanega lesa iglavcev, ki se ga je izvozilo l. 1948 kar 708.000 m³, v letošnjem letu pa le 400.000 m³.

Taka gospodarska politika pri izvozu je pravilna, saj s porastom izvoza finalnih izdelkov prodajamo inozemstvu delo strojev in naših ljudi, medtem ko s prodajo rezanega lesa pa le na svetu vedno redkejšo surovino.

Naša tovarna je že danes, v še mnogo večji meri pa tedaj, ko bo delala s polno zmogljivostjo, pomeni v izvozu galanterije v merilu Jugoslavije že močan gospodarski faktor, ki bo v vedno večji meri prispeval k napredku našega gospodarstva.

NAMIŠLJENI BOLNIK

Bil na bolovanju fant je teden dni, prišel nazaj je z zabuhlimi očmi, pomagale kamelece niso, ne tablete; na njivi mu naredil škodo je krompir, bolezen naredile so mu tete, ko garal »bolan« je kot hudir.

Požar v Martinjaku

Pretekli mesec je upepelil velik požar galanterijsko tovarno Lesno industrijskega podjetja Cerknica v vasi Martinjak. Škoda je ogromna in presega 100 milijonov dinarjev. Kako je požar nastal, ne morejo točno ugotoviti. Po znakih sodijo, da je v podstrešnem prostoru pri neki transmisiji iskra vžgala prah, ki nastaja pri brušenju lesa. Kot je znano, je tak prah sila hitro vnetljiv in se ogenj hitro širi. Kljub temu, da je ogenj nastal med delovnim časom, ko je delalo v izmeni 200 ljudi, so ogenj le delno omejili. Popolnoma je pogorela strojna dvorana, ki je srce cele tovarne.

Očividci pripovedujejo, da so pri požaru delavci jokali, ko so videli, kako uničuje ogenj delo njihovih rok, saj so tovarno dogradili komaj maja meseca. Velika nesreča je za več mesecev močno prizadela 300 delavcev te tovarne ter njihove družine, ki so imele v tej edini tovarni v tem okolišu svoj edini zaslužek.

Sedaj delajo vsi brez izjeme noč in dan na obnovi tovarne in upajo, da bo že do konca meseca septembra popolnoma obnovljena. Pri obnovi pomagajo vsi kolektivi lesnih tovarn v Sloveniji in bo tudi naše podjetje obnovilo v ognju močno poškodovani stroj.

Požar v Martinjaku mora biti tudi našemu kolektivu resno opozorilo, da je potrebna v takih tovarnah največja pazljivost, ker vsaka najmanjša iskra ob majhni neprevidnosti povzroči ogromno škodo našemu gospodarstvu, kolektivu pa za daljšo dobo vzame vsakdanji kruh.

Sprejeti delavci v mesecu juliju 1954.

Nagode Anton, Skvarča Marija, Trček Antonija, Božič Marija, Korenč Veronika, Istenič Viktor, Istenič Marija, Novak Valentin, Levinger Rajka, Slabe Berto, Oblak Jakob, Rupnik Vojko, Kavčič Anton, Seljak Dore, Maček Jože, Menart Milan, Kogovšek Vida, Brus Marija, Černigoj Julka, Urbas Tone, Šturn Sabina, Korenč Ana, Molk Rozalija.

Prenehanje delovnega razmerja v juliju:

Kržič Stane, na lastno željo, Plečič Malči, na lastno željo, Kogovšek-Tominc Lucija, sporazumno, Hojan Jakob, upokojen, Trček Ludvik, sporazumno, Treven Boris, sporazumno, Kogovšek Jakob, na lastno željo.

Tiskala tiskarna Umetniškega zavoda v Ljubljani